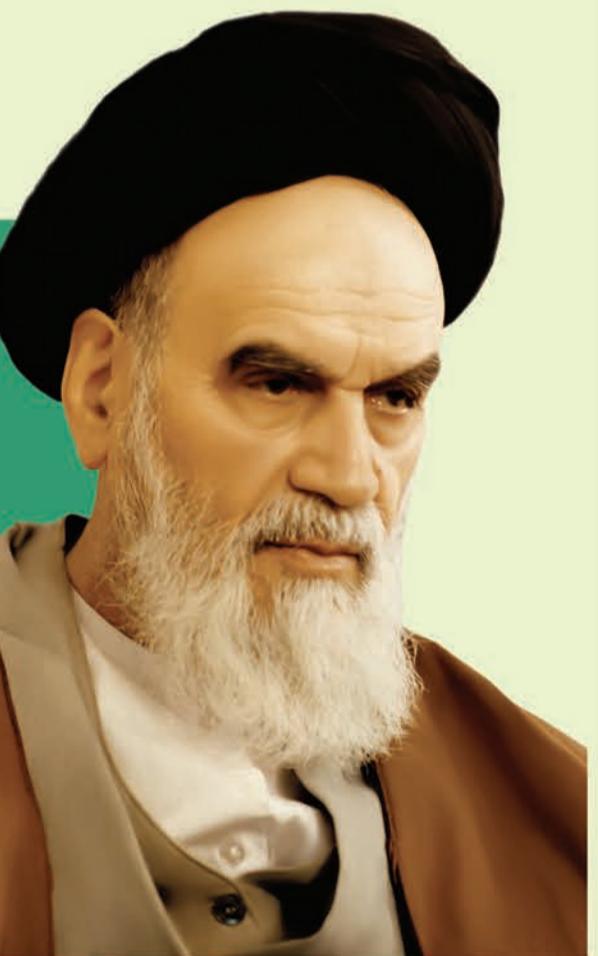

دُرْسِ تَرَاجُّلِ حَادِر

امام خمینی رحمة الله عليه:
موقوفات باید به حالت وقفیات باقی
و عمل به وقف شود.

سازمان اوقاف و امور خیریه
معاونت فرهنگی و اجتماعی

امام خامنه‌ای مدظله العالی: باید از طریق تشویق مردم به وقف و همچنین ادای صحیح حق واقف در مورد موقوفه‌اش، سنت وقف را بیش از پیش در جامعه ترویج کرد.

قیمت دوره: ۳۰۰۰ هزار تومان
سایت سازمان: www.OGHAF.ir
سایت معاونت: www.MFSO.ir
سایت مجتمع: www.MFPO.ir

تهیه و تنظیم و ناشر: مجتمع فرهنگی آموزشی
معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه
نوبت چاپ: اول / آبان ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۷۰۰ دوره

غیرقابل فروش

برای جاودانگی

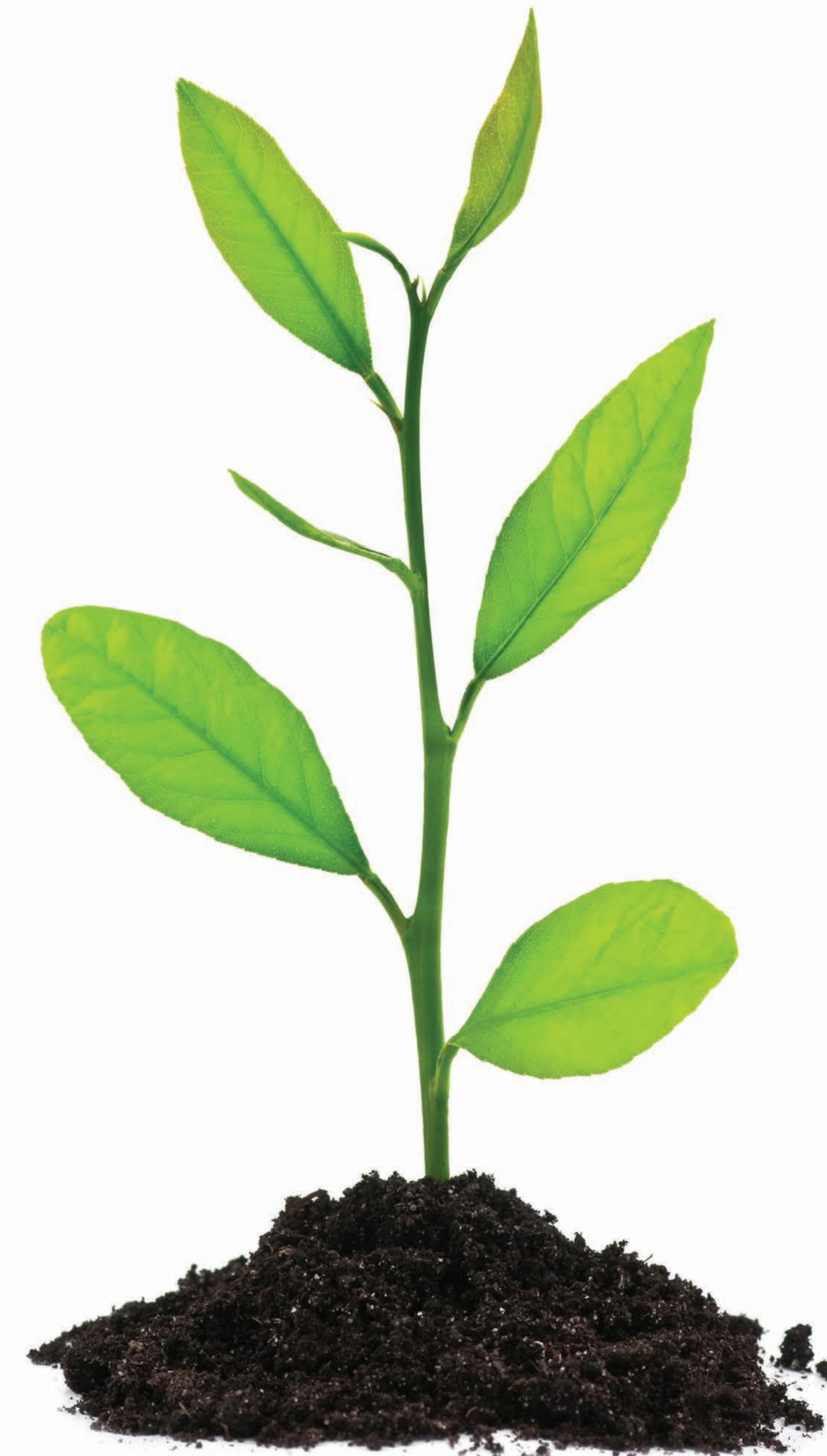
اینجازمین است؛ یک کره خاکی برای زندگی انسان؛ کسی که مختار است و آگاه.

خداؤند زمین و آسمان، دریاها و رودها، خورشید و ماه درختان پرثمر و ... را برای انسان آفرید و او را اشرف مخلوقات قرار داد! هدف از این لحظه‌های کوتاه که «زندگی» نام گرفته، رسیدن به خوشبختی ابدی است.

چه زیباست اگر انسان همانند خورشید بر همه بتابد، مانند درختان از آنچه دارد بر همه ببخشد و مانند رود، همیشه جاری باشد و برای خوشبختی جاودانه، «واقف» گردد.

امام کاظم علیه السلام:

إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ تَعَالَى جَعَلَهَا وَقْفًا عَلَيْهِ عِبَادِهِ
همانا زمین از آن خدادست، آن را بر بندگانش وقف کرده است.

فرصت لحظه‌های ناب!

برای جاودانه شدن راه‌های زیادی هست. اما «بخشیدن» یک راه میانبر است؛ راهی کوتاه و مطمئن. راهی برای داخل شدن به وادی بندگی؛ راهی برای داخل شدن به بهشت. حال که می‌توانیم، لحظه‌ها را از دست ندهیم.

«وقف» شاد کردن و شاد شدن را با هم به همراه می‌آورد. چیزی که سراسر خوبی و نیکی است، نیازی به فکر کردن ندارد. فرصت واقف شدن را دریابیم.

امام صادق علیه السلام:

لَا يَتِمُ الْمَعْرُوفُ إِلَّا بِثَلَاثٍ خِصَالٍ: تَعْجِيلٍ وَتَقْلِيلٍ كَثِيرٍ وَتَرْكِ الْإِمْتِنَانِ بِهِ،
احسان و نیکی کامل نباشد، مگر با سه خصلت: شتاب در آن، کم شمردن بسیار آن
و منت ننهادن بر آن.

از دنیا تا آخرت

بذر و دانه‌ای که انسان در زمین می‌کارد و نهالی که در زمین می‌نشاند، به امید به بارنشستن، ثمربخشی و چیدن میوه‌های آن است که باعث می‌شود سختی‌ها را تحمل کند، آن را آبیاری و مراقبت نماید تا به رشد و کمال برسد.

درخت طیبه «وقف» نیاز جمله نهال‌هایی است که چنانچه در زمین تقوا و اخلاص کاشته شود، همواره پرطراوت و سرزنه خواهد ماند و ثمرات و برکات خود را تا همیشه نصیب انسان می‌گرداند.

خداؤند متعال:

«مَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلٍ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُبْلَهِ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشاءُ»
کسانی که اموال خود را در راه خدا انفاق می‌کنند، همانند بذری هستند که هفت خوش برویاند که در هر خوشه، یک صد دانه باشد و خدا آن را برای هر کس بخواهد (و شایستگی داشته باشد) دو یا چند برابر می‌کند.

بیت الغزل

شاه بیت زندگی هر انسانی می‌تواند کارهای نیک و احسان‌هایی باشد که در دفتر زندگی اش می‌سراید و آن را برای همیشه باقی می‌گذارد. «وقف» بیت الغزل زندگی است که با انتخاب قطعه و بخشی از دارایی و املاک، تا ابد هر کس بدان می‌نگرد و از آن بهره‌مند می‌گردد، سراینده‌اش را می‌ستاید و به روح بزرگ و مناعت طبع او درود می‌فرستد.

خداوند متعال:

«وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًا»

و آثار شایسته‌ای که از انسان باقی می‌ماند، ثوابش در پیشگاه پروردگارت بهتر، و عاقبتش خوبتر است!

امام صادق علیه السلام:

مِنْ أَحَبِّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ إِشْبَاعُ جَوَعَتِهِ أَوْ تَنْفِيُسُ كُرَبَتِهِ أَوْ قَضَاءُ دَيْنِهِ.
از جمله دوست داشتنی ترین اعمال نزد خدای متعال، شادی رسانیدن به مؤمن، سیر کردن او از گرسنگی،
یا رفع گرفتاری، یا پرداخت بدھی او است.

فرصت برای حاولانگی

خداآند همواره به دنبال راهی است تا انسان را از دریای بی‌پایان رحمتش سیراب کند، به شرطی که شیطان و شیطانک‌ها بگذارند آدمی لحظه‌ای به نوای دل، گوش جان بسپارد!

شاد کردن دل بیتیمی غمگین، تدارک جهیزیه و اشک شوق مادر، تهیه خانه و شادمانی زوج جوان و... در همه این صحنه‌ها، خداوند فرصت و بهانه‌ای در اختیار خیراندیشان و نیکوکاران قرار داده تا به این بهانه، آنها را به مقام شایسته شان برساند.

فرصت‌ها، مثل ابرها می‌گذرند، در انتخاب بهترین تصمیم درنگ نباید کرد،... همه «واقف» باشیم.

واقفان زیرک

طبیعت وقف، رساندن سود سرشار به **واقف** است؛ کمی از مال را صرف ساختن مسجد، حسینیه، درمانگاه، خرید چند جلد قرآن و مفاتیح و ... می‌کند و تا آن مسجد هست، هر ثواب و کار خیری که در آن انجام می‌شود، هر قرآنی که قرائت می‌شود و نمازی که اقامه می‌گردد، هرزیارت و ذکری که در آن برپا شود و ...، ثوابش برای او هم نوشته می‌شود و او شریک تمام این سودهای معنوی خواهد بود.

خداؤند متعال:

«اللَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ»

برای کسانی که نیکی کردند، در این دنیا نیکی است و سرای آخرت از آن هم بهتر است و چه خوب است سرای پرهیزگاران!

میانبر سعادت

از قدیم گفته‌اند که کفن جیب ندارد؛ درست هم گفته‌اند، انسان اگر در زمرة ثروتمندترین افراد جهان باشد و به قول معروف، جزء غول‌های اقتصادی به شمار آید، همین که عمرش به پایان برسد، دیگر هیچ چیز به کارش نمی‌آید و همراه او به جهان دیگر منتقل نخواهد شد، جز پرونده‌ی اعمال و نیک‌نامی یا بدنامی که از او باقی مانده است.

خداآند مهربان، با «وقف»، پل و میانبری ایجاد کرده است برای رساندن اموال دنیا به سرای دیگر. آنها را به خدا می‌سپارد و در آخرت تحويل می‌گیرد.

خداآند متعال:

«وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ»

و هر چه در راه خدا انفاق کنید، به طور کامل به شما بازگردانده می‌شود و به شما ستم نخواهد شد.

آب و سراب

ثروت تنها وسیله آرامش نیست، اما می‌تواند وسیله‌ای برای رسیدن به آن باشد. اگر ثروت آرامش بود، «بخشیدن» بی‌معنا می‌شد.

«فرزند صالح» نیز ثروتی است که می‌تواند ما را به وادی آرامش برساند. فرزند صالح همانند «وقف» است، از این جهت که با عمل خود به ما رنگ جاودانگی می‌بخشد، پس اگرچیزی برای بخشیدن نداریم، فرزندانمان را آن‌گونه تربیت کنیم که مانند چشمهای همیشه جاری باشند.

رسول خدا ﷺ:

حَمْسَةٌ فِي قُبُورِهِمْ وَثَوَابُهُمْ يَجْرِي إِلَى دِيَوَانِهِمْ: مَنْ غَرَسَ نَخْلًا، وَمَنْ حَفَرَ بَرْبَرًا، وَمَنْ بَنَى لِلَّهِ مَسْجِدًا، وَمَنْ كَتَبَ مُصَحَّفًا، وَمَنْ حَلَّفَ إِبْنًَا صَالِحًا؛
پنج گروه از دنیا رفتگاند؛ ولی [پرونده آنان بسته نشده و] دائم به آنان ثواب می‌رسد: کسی که درخت خرمایی کاشته، یا چاه آبی [برای بهره‌برداری مردم] حفر کرده، یا به خاطر خدا مسجدی ساخته، یا قرآنی نوشته و یا فرزند شایسته‌ای از خود به جای گذاشته است.

بودن در عین نبودن

چه بسیار گره‌هایی که با سرانگشتان انسان‌هایی باز می‌شود که از غروب عمرشان سال‌ها و حتی قرن‌ها می‌گذرد؛ امواتی که خالصانه و بدون منت بخشیدند و الفبا و اصول زندگی را به زنده‌ها آموختند. با اکسیر «وقف»، واقف عمری به بلندای زمان می‌یابد و فرصت حضوری همیشگی در کارهای نیک را پیدا می‌کند و اینجاست که واژه‌های «زندگی» و «مرگ» معنایی دیگر می‌یابد. زندگی یعنی «باشیم حتی اگر نفس نکشیم»؛ مثل بسیاری از واقفان.

خداوند متعال:

«مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ»

آنچه به مردم سود می‌رساند (مانند وقف و احسان)، در زمین باقی و ماندگار می‌ماند.

پک دنیا فرصت

دایره‌ی وقف گستردۀ تراز آن چیزی است که تصور می‌شود. هر کجا، هر چیزی و برای هر کسی می‌توان وقف کرد. چیزی هم که کم نیست، مشکل است و گرفتاری. نگاه انسان به هر طرف که باشد، کمبودی هست که بخواهد آن را رفع کند؛ یک فرش برای نمازخانه مدرسه، یک آب‌سردکن وسط بازار، یک چرخدستی برای حمل بار مسافرها در ترمینال، یک ویلچر در اماکن عمومی برای خدمت به سالخوردگان و ... تا **وقف** خانه، مدرسه، بیمارستان و

امام صادق علیه السلام:

قضاء حاجة المؤمن أفضل من ألف حجّة متقدّلة بمناسكها، وعشق ألف رقبة لوجه الله، وحملان ألف فرس في سبيل الله بسرجهما وتحمّها؛
برآوردن نیاز مؤمن بهتر است از آزاد کردن هزار بندۀ و بهتر است از تجهیز کردن هزار اسب برای جهاد در راه خدا.

مشکل شکوفه

جلوه‌های زندگی دنیوی، همچون غنچه و شکوفه‌ای است که هرگز گل نمی‌شود و تنها ابزار آزمایش انسان‌هاست. باید باور کرد که زرق و برق دنیا برای هیچ کس میوه نمی‌شود و هیچ کس از دنیا طرفی نمی‌بندد، مگر آنچه را با «وقف کردن» ماندگار کرد و شکوفایی اش را برای آخرت واگذار کرد تا این شکوفه‌ها گل کند و چیدن میوه و ثمره آن، انسان را مسرور و سرمست نماید.

خداؤند متعال:

«لَا تَمْدَنَ عَيْنَيْكَ إِلَيْ ما مَتَعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتَنَهُمْ فِيهِ»

هرگز چشمان خود را به نعمتهای مادی که به گروههایی از آنان دادیم، می‌فکن. اینها شکوفه‌های زندگی دنیاست تا آنان را در آن بیازماییم و روزی پروردگارت بهتر و پایدارتر است.

دستان خالی

انسان باید دستان تھی و نگاه حسرت بار روز قیامت را همیشه به خاطر داشته باشد و تازمان باقی است، دستی بجنباند و توشهای مهیّا نماید. باید با قدم گذاردن در بوستان «وقف»، میراثی جاودانه پاکند تا پس از مرگ نیز، همچنان عنان ثروت را در اختیار خود داشته باشد و بوستان آخرت را زیبا و پرثمر نماید؛ همان ثمرات مبارکی که با گفتن و نوشتمن چند کلمه به عنوان وقف، نصیب انسان می‌گردد.

خداآوند متعال:

«كَلْمَةٌ طَيِّبَةٌ كَشَجَرَةٌ طَيِّبَةٌ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ تُؤْتَى أُكُلَّهَا كُلَّ حِينٍ يَأْذِنُ رَبِّهَا»

کلمه پاک و نیکو مانند درخت پاک و نیکو است که ریشه آن ثابت و استوار و شاخه‌هایش در آسمان است و ثمرات و میوه‌هایش را در همه وقت به اذن پروردگارش عطا می‌کند.

وقف مشارکتی

این چنین نیست که برای وقف کردن انسان باید «مال زیاد» و «املاک فراوان» داشته باشد. می‌توان با «کمترین ثروت»، واقف «بزرگترین موقوفات» شد. شاید انسان به تنها یی نتواند یک بیمارستان، مدرسه و دارالقرآن وقف کند، ولی با مشارکت چند نفر و یا حتی «هزاران» نفر، قطعاً خواهد توانست؛ یک موقوفه بزرگ، با صدها و هزاران واقف... .

خداآوند متعال:

«تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقْوِيٍّ»

(همواره) در راه نیکی و پرهیزگاری، با هم تعاون و همکاری کنید.

مثل آنها

گاهی محاسبات دنیایی انسان با خواسته‌های الهی هماهنگ نیست؛ نمی‌تواند رازهای پنهان این توصیه‌های ناب را به ذهن رفاهزده خود بقبولاند و مثل آنها رفتار کند. آنها بی‌که اسوه و الگویی ابدی بودند و نه تنها خود در هر فرصتی از دسترنج خویش برای نیازمندان «وقف» می‌کردند، بلکه دیگران را نیز به این سنت حسنی تشویق می‌کردند؛ زیرا باور داشتند که خودداری از وقف، انسان را گرفتار و حسرت زده خواهد نمود؛ در روزی که دیگر، راهی برای جبران وجود ندارد.

خداآوند متعال:

«وَأَنْفُعُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخْرَجْتَنِي إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ»
و از آنچه به شما عطا کرده ایم انفاق کنید پیش از آن که مرگ به سراغ یکی از شما بیاید، پس او بگوید:
پروردگار! کاش مددی اندک به من مهلت می دادی تا انفاق کنم و از صالحان گردم.

